

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Затверджую
Ректор Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
_____ Тетяна Кагановська
«__» _____ 2022 р.

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ІСТОРИЧНИХ,
КРАЇНОЗНАВЧИХ ТА ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

для здобувачів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»
Освітньо-професійна програма
«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Затверджено на засіданні кафедри
міжнародних відносин,
міжнародної інформації та безпеки
Протокол № 12 від 20 .04. 2022 р.

Затверджено на засіданні науково-
методичної комісії факультету
міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу
Протокол № 8 від 22.04. 2022 р.

Затверджено на засіданні Вченої
ради факультету міжнародних
економічних відносин та
туристичного бізнесу
Протокол № 10 від 26.04. 2022 р.

Україна 2022

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000009E3A2500EDECA000
Підписувач Пантелеймонов Антон Віталійович
Дійсний з 17.02.2022 15:51:27 по 17.02.2024 15:51:27

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

0102-227 від 03.06.2022

Програма атестаційного екзамену з історичних, країнознавчих та правових аспектів дослідження міжнародних відносин для здобувачів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Освітньо-професійна програма «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

Укладачі: к. ю. н., доц. Новікова Л.В.;
д. соц. н., проф. Хижняк Л.М.;
к. політ. н. Солових Є. М.;
к. т. н., доц. Харченко І.М;
к. політ. н. Застава І.В.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестаційний екзамен з історичних, країнознавчих та правових аспектів дослідження міжнародних відносин як форма атестації проводиться замість підготовки та захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи у разі неможливості здобувачем вищої освіти підготувати та оформити належним чином бакалаврську кваліфікаційну роботу (наказ МОН України № 265 від 21 березня 2022 року «Про проведення атестації випускників закладів фахової передвищої, вищої освіти», Рішення Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з питання: «Про затвердження внесення змін до навчальних планів освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна» від 27 квітня 2022 року, протокол №8).

Атестаційний екзамен – це додаткова перевірка програмних результатів навчання з дисциплін, визначених освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» та передбачених відповідним навчальним планом, які мають забезпечуватися освітнім компонентом «Підготовка кваліфікаційної роботи».

Атестаційний екзамен проводиться для здобувачів 4 курсу денної форми після завершення останнього семестру навчання.

Програма атестаційного екзамену – це основний науково-методичний документ, що регламентує зміст атестаційного екзамену. Вона спрямована на забезпечення комплексного підходу до оцінки теоретичної, методичної та практичної підготовки здобувачів, виявлення ступеня їх підготовки до майбутньої самостійної професійної діяльності.

Мета програми – визначити обсяг і необхідний рівень теоретичних знань, одержаних практичних навиків і вмінь з дисциплін освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

Атестаційний екзамен передбачає перевірку досягнення наступних результатів навчання:

ПРН 1 – знання про природу, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин;

ПРН 4 – розуміння процесу опису та оцінювання міжнародної ситуації, використання різних джерел інформації про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси;

ПРН 5 – розуміння принципів використання теоретичних знань з міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародної безпеки та конфліктів, міжнародної регіоналістики при вирішенні практичних завдань;

ПРН 9 – знання основ сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у сфері міжнародних відносин;

ПРН 10 – збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав;

ПРН 12 – проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів;

ПРН 13 – аналізувати та оцінювати концептуальні підходи до вирішення проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики;

ПРН 21 – здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіоназнавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.

Критерії оцінювання письмових відповідей на атестаційному екзамені.

Атестаційний екзамен проводиться по білетах, кожен з яких включає 50 тестових завдань. За кожну вірну відповідь на тестове завдання студент отримує 2 бали. Загальна кількість балів, отримана студентом, переводиться у чотирьохрівневу шкалу оцінювання наступним чином:

- відмінно – 90-100 балів;
- добре – 70-88 балів;
- задовільно – 50-68 балів;
- незадовільно – 0-48 балів.

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

Тестові завдання до атестаційного екзамену складаються із завдань за наступними дисциплінами:

1. Основи наукових досліджень.
2. Історія міжнародних відносин.
3. Країнознавство.
4. Міжнародне право.

ОСНОВНІ ТЕМИ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ:

Дисципліна «Основи наукових досліджень»

Тема 1. Академічна доброчесність та етика в наукових дослідженнях.

Поняття академічної доброчесності; основні нормативні документи закладу, що регламентують дотримання принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу; основні нормативні документи закладу, що регламентують дотримання принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу; академічна доброчесність ученого; етика у наукових дослідженнях; етичний кодекс науковця, наслідки порушення етичних норм ученим.

Тема 2. Методологічні основи наукових досліджень.

Методологічні засади наукового дослідження; поняття теорії та концепції; поняття дослідницького дизайну; цикл дослідження: від ідеї до висновків; поняття методу наукового дослідження; основні поняття дослідження: конструкції, змінні, типи змінних; змінні-медіатори, змінні-модератори, незалежні змінні; вимірювання конструкцій, шкали; поняття вибірки; обґрунтування репрезентативної вибірки; найбільш поширені дослідницькі дизайни; обґрунтування відповідного дослідницького дизайну.

Тема 3. Формулювання гіпотез та дизайн дослідження.

Поняття гіпотез, технологія їх формулювання; вимоги, що висуваються до гіпотез; описова та пояснювальна гіпотеза; робоча гіпотеза; прогностична гіпотеза; дослідницький дизайн; обрання відповідного дослідницького дизайну, спираючись на гіпотезу.

Тема 4. Методи збору та аналізу даних.

Поняття респондентів; збір даних через опитування (анкетування та інтерв'ю); типи інтерв'ю: структуроване, напівструктуроване, неструктуроване; вимоги до проведення інтерв'ю; правила організації та проведення фокус-груп; збір даних через експеримент; збір даних через тестування; збір даних через спостереження; робота з офіційними даними (вторинні дані); валідність та достовірність даних; модель анкети, правила її складання; питання анкети, принципи побудови; види питань.

Тема 5. Аналіз та інтерпретація даних.

М'які дані та жорсткі дані; переваги та недоліки застосування м'яких даних; переваги та недоліки жорстких даних; кількісні та якісні методи аналізу даних; статистичні методи обробки даних; застосування відповідних програмних продуктів для обробки даних; отримані результати та їх інтерпретація.

Дисципліна «Історія міжнародних відносин»

Тема 1. Міждержавні відносини в античному світі.

Політичні та економічні відносини між давньогрецькими полісами в архаїчну епоху. Грецька колонізація Середземного та Чорного морів. Форми міжнародних зв'язків у Давній Греції. Греко-перські війни 499 - 449 рр. до н. е. Зростання протиріч між Афінами та Спартою. Пелопоннеська війна (431 - 404 рр. до н. е.). Захоплення Греції Македонією. Походи Олександра Македонського на Схід та їх наслідки. Зовнішня політика Римської республіки та Римської імперії. Пунічні війни. Експансія Риму у Західну, Центральну Європу, Північну Африку, Близький Схід. Договори з федератами. Середземноморська система міждержавних відносин в VI ст. до н. е. – V ст. н. е.

Тема 2. Міжнародні відносини та зовнішня політика держав Середньовічної Європи.

Велике переселення народів як новий фактор зовнішньої політики. Падіння Західної Римської імперії та утворення нових варварських держав. Зовнішньополітичні доктрини Карла Великого. Утворення та розпад Франкської імперії. Верденська угода. Постверденська Європа у системі міжнародних відносин. Дипломатія сеньйорів. Роль династичних зв'язків у міжнародних відносинах доби Середньовіччя. Зовнішня політика Візантійської імперії. Дипломатія Київської Русі. Арабські завоювання.

Загальна характеристика змін у міжнародних відносинах держав середньовічній Європи у XI-XV ст. Протистояння між папством та німецькими імператорами. Діяльність європейських та візантійських дипломатів. Дипломатична активність духовенства. Ідея «Божого миру». Вплив християнства та лицарства на формування зовнішньополітичних доктрин Середньовіччя. Виникнення національних держав. Хрестові походи. Етапи та завершення реконквісти. Діяльність духовно-лицарських орденів. Посилення боротьби між транснаціональними та національними інтересами. Столітня війна та її міжнародні наслідки. Міжнародне становище Київської Русі. Утворення Галицько-Волинської держави та її відносини із Золотою Ордою, Литвою та Польщею.

Тема 3. Вестфальська система міжнародних відносин.

Головні принципи Вестфальської системи міжнародних відносин (принцип балансу сил, державного суверенітету, дії міжнародного права, пріоритет національних інтересів, рівності прав держав та ін.). Європейська рівновага. Спроби Франції домогтися гегемонії у Європі та світі. Національно-визвольна

війна українського народу. Дипломатія Козацької держави. Послаблення Речі Посполитої. Зміцнення Росії. Північна війна та Ніштадтський мирний договір 1721 р. Російська імперія як новий чинник світової політики. Російсько-турецькі війни XVIII ст. Семирічна війна 1756- 8 1763 рр. та її наслідки для Європи і світу. Міжнародні відносини під час боротьби північноамериканських колоній Англії за незалежність. Створення США. Вплив ідей Просвітництва та масонських лож на формування зовнішньополітичних прагнень буржуазії. Занепад дворянсько-династичної дипломатії абсолютних монархій.

Тема 4. Віденська система міжнародних відносин.

Створення Священного Союзу. Вплив на зовнішню політику провідних держав національно-визвольної боротьби народів Латинської Америки, Центральної та Південної Європи. «Східне питання». «Доктрина Монро» і початок експансіонізму США. Зовнішньополітичні наслідки європейських революцій 1848-1849 рр. та Кримської війни. Національно-визвольні та національно-об'єднавчі рухи у світі в середині та третій чверті XIX ст. Утворення дуалістичної Австро-Угорщини. Об'єднання Італії. Франко-пруська війна та об'єднання Німеччини. Союз Трьох імператорів. Балканське питання та русько-турецька війна 1877-1878 рр. Сан-Стефанський мирний договір та Берлінський конгрес. Колоніальна політика європейських країн та зростання колоніальних та континентальних протиріч. Троїстий Союз 1882 р. Російсько-французький союз 1891-1893 рр.

Тема 5. Версальсько-Вашингтонська і Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин.

Версальський договір з Німеччиною. Мирні угоди з союзниками Німеччини. Переділ світу. Створення Лігі Націй. Репараційне питання. Боротьба держав за панування на Тихому океані. Вашингтонська конференція 1921-1922 рр. Договори «чотирьох», «п'яти» та «дев'яти». Протиріччя Версальсько-Вашингтонської системи. Особливості міжнародних відносин у 20-х рр. Генуезька конференція. Рапальський договір. Гаазька конференція. Міжнародне визнання СРСР. Протиріччя на Близькому Сході. Лозаннська конференція. Локарнські угоди. Проблема репарацій. Плани Дауеса та Юнга. Пакт Бріана-Келлога.

Кримська (Ялтинська) конференція. Поразка і капітуляція Німеччини. Конференції у Сан-Франциско та Потсдамі. Міжнародні відносини у Азійсько-Тихоокеанському регіоні під час війни Беззастережна капітуляція Японії. Головні підсумки Другої світової війни. Ялтинсько-Потсдамський порядок у системі повоєнної біполярності світу. Проблеми повоєнного врегулювання в Європі та на Далекому Сході.

Дисципліна «Країнознавство»

Тема 1. Країнознавство як наука та учбова дисципліна.

Предмет, метод та завдання країнознавства. Об'єкт вивчення країнознавства. Підходи до вивчення країнознавства. Головні завдання країнознавства.

Країнознавство як наука. Роль країнознавства у сфері зовнішніх економічних та політичних зв'язків.

Тема 2. Держава в політичній системі суспільства.

Поняття суверенітету держави та його співвідношення з суверенітетом народу та суверенітетом нації. Громадянське суспільство та держава. Поняття громадянського суспільства та його ознаки. Політична система суспільства та держава. Елементи політичної системи суспільства. Поняття та структура форми держави. Види державного правління: монархія та республіка. Форми державного устрою держави: унітарні держави, федерації та конфедерації. Поняття та види політичного режиму держави. Механізм та апарат держави. Партийна система держави.

Тема 3. Країнознавча характеристика України (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).

Загальна характеристика та особливості території знаходження України (площа, географічне розташування, корисні копалини, наявність річок, виходу до моря тощо). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Державний лад: загальна характеристика конституційного ладу, форми держави Україна Європи, а саме: форми правління: республіка або монархія, форми державного устрою – унітарна держава або федерація, політичного режиму – демократичний або авторитарний. Система органів державної влади.

Тема 4. Країнознавча характеристика країн Європи (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи).

Територіальне знаходження країн цього регіону. Загальна характеристика та особливості територій (площа, географічне розташування, корисні копалини, наявність річок, виходу до моря тощо). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Державний лад: загальна характеристика конституційного ладу, форми держав Європи (країни Західної Європи: Німеччина, Франція, Велика Британія; країни Центральної Європи: Польща; країни Східної Європи: Росія, Казахстан, Туреччина; країни Північної Європи: Скандинавські країни), а саме: форми правління: республіка або монархія, форми державного устрою – унітарна держава або федерація, політичного режиму – демократичний або авторитарний. Система органів державної влади.

Тема 5. Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т. ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).

Територіальне знаходження країн цього регіону. Загальна характеристика та особливості територій (площа, географічне розташування, корисні копалини,

наявність річок, виходу до моря тощо). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Державний лад: загальна характеристика конституційного ладу, форми держав Північної та Південної Америки (країни Північної Америки: Сполучені Штати Америки, Канада, Мексика, Республіка Куба; країни Південної Америки: Бразилія, Чилі, Аргентина), а саме: форми правління: республіка або монархія, форми державного устрою – унітарна держава або федерація, політичного режиму – демократичний або авторитарний. Система органів державної влади.

Дисципліна «Міжнародне право»

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного права.

Поняття, ознаки та функції міжнародного права. Предмет міжнародного права. Міжнародне публічне право як особлива система права. Походження та розвиток міжнародного права. Співвідношення міжнародного та національного права. Державні інтереси, політика і міжнародне право.

Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного права.

Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм. Поняття та особливості основних принципів міжнародного права. Поняття та види джерел міжнародного права.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного права.

Міжнародно-правове визнання і правонаступництво. Поняття і види суб'єктів міжнародного права. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними та юридичними особами. Поняття, форми та види визнання у міжнародному праві. Поняття правонаступництва у міжнародному праві.

Тема 4. Територія в міжнародному праві.

Поняття та види територій в міжнародному праві. Державна територія та її складові частини. Способи зміни та оренда державної території. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення. Міжнародна територія. Територія зі змішаним режимом. Територія з особливим режимом.

Тема 5. Право зовнішніх зносин.

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Загальні положення дипломатичного права. Загальні положення консульського права. Право спеціальних місій. Загальні положення дипломатичного права міжнародних організацій.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Дисципліна «Основи наукових досліджень»

1. Методологічні засади наукового дослідження.
2. Поняття дослідницького дизайну.
3. Поняття методу наукового дослідження.
4. Основні поняття дослідження: конструкції, змінні, типи змінних.
5. Вимірювання конструкцій, шкали.
6. Обґрунтування репрезентативної вибірки.
7. Обґрунтування відповідного дослідницького дизайну.
8. Збір даних через опитування (анкетування та інтерв'ю), правила організації та проведення.
9. Збір даних через експеримент.
10. Збір даних через тестування.
11. Збір даних через спостереження.
12. Робота з офіційними даними (вторинні дані).
13. Валідність та достовірність даних.
14. Кількісні та якісні методи аналізу даних.
15. Статистичні методи обробки даних.
16. Отримані результати та їх інтерпретація.
17. Поняття академічної доброчесності.
18. Основні нормативні документи закладу, що регламентують дотримання принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу.
19. Академічна доброчесність ученого.
20. Етика у наукових дослідженнях.

Дисципліна «Історія міжнародних відносин»

1. Зовнішня політика Афінської держави.
2. Зовнішня політика Олександра Македонського.
3. Зовнішня політика Риму за часів республіки.
4. Основні напрямки зовнішньої політики Римської імперії.
5. Римська імперія та варвари.
6. Хрестові походи, релігійні війни – ключовий елемент міжнародних відносин.
7. Зовнішня політика Північно-Східної Русі у XII – XIII ст..
8. Дипломатія Золотої орди.
9. Утворення Московської держави та її зовнішня політика.
10. Тридцятилітня війна в Європі, як каталізатор створення Вестфальської системи міжнародних відносин.
11. Вплив французької революції на європейські міжнародні відносини.

12. Основні етапи й особливості Віденської системи.
13. Фактори, що зумовили зміни в європейському балансі сил протягом XVIII ст.
14. Ключові проблеми і наріжні питання міжнародних відносин європейських країн XIX ст.
15. Вплив на міжнародні відносини революцій 1848 – 1849 рр. в Європі.
16. Утворення Німецької імперії та зовнішня політика Бісмарка.
17. Версальська система міжнародних відносин.
18. Створення Ліги націй; міжнародні відносини в атлантично-тихоокеанському регіоні.
19. Основні елементи «політики умиротворення агресора».
20. Основні характеристики й особливості Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.

Дисципліна «Країнознавство»

1. Поняття країнознавства як науки та навчальної дисципліни. Предмет та функції країнознавства.
2. Методи країнознавства: види та загальна характеристика.
3. Завдання та значення країнознавства.
4. Форма державного правління: поняття, види та загальна характеристика.
5. Форма державного устрою: поняття, види та загальна характеристика.
6. Форма політичного режиму в державі: поняття, види та загальна характеристика.
7. Україна: географічне розташування, клімат та територія країни.
8. Україна: населення, релігія, культура та традиції.
9. Основи державного ладу України.
10. Країнознавча характеристика країн СНД (на прикладі Республіки Молдова та Республіки Азербайджан).
11. Загальна характеристика державного ладу країн СНД.
12. Система державних органів Великобританії.
13. Загальна характеристика економічної та соціальної систем Франції.
14. Основи державного ладу Федеральної Республіки Німеччина.
15. Загальна характеристика економічної та соціальної систем Великобританії.
16. Загальна характеристика економічної та соціальної систем Сполучених Штатів Америки.
17. Основи державного ладу Сполучених Штатів Америки.
18. Канада: географічне розташування, клімат та територія країни.
19. Загальна характеристика державного ладу країн Південної Америки (на прикладі Бразилії, Аргентини та Чилі).

20. Загальна характеристика економічної та соціальної систем країн Південної Америки (на прикладі Бразилії, Аргентини та Чилі).

Дисципліна «Міжнародне право»

1. Поняття, предмет, ознаки та функції міжнародного публічного права. Походження та розвиток міжнародного публічного права.

2. Міжнародне публічне право як особлива система права. Співвідношення міжнародного публічного та національного права.

3. Поняття, види та особливості міжнародно-правових норм.

4. Основні принципи міжнародного публічного права.

5. Поняття та види джерел міжнародного публічного права: статутні та нестатутні джерела.

6. Держава як основний суб'єкт міжнародного права.

7. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність.

8. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій.

9. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень.

10. Визнання у міжнародному публічному праві.

11. Правонаступництво у міжнародному публічному праві.

12. Поняття та види територій в міжнародному публічному праві.

13. Державна територія та її складові частини. Способи набуття, зміни та оренда державної території.

14. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення.

15. Міжнародна територія, територія зі мішаним режимом, територія з особливим режимом.

16. Поняття та джерела права зовнішніх зносин.

17. Загальні положення дипломатичного права. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 року.

18. Загальні положення консульського права. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 року.

19. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 року.

20. Загальні положення дипломатичного права міжнародних організацій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Дисципліна «Основи наукових досліджень»

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

2. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
3. Корягін, М. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Алерта, 2014 . 620 с.
4. Сидоренко, Н. М., Волобуєва А. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2015 . 211 с.
5. Юрченко, С.О., Юрченко О. Є., Основи наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017 . 203 с.
6. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.
7. Cooper, D.R. & Schindler, P.S. (2014). Business Research Methods. New York: McGraw Hill.
8. Creswell, J. (2017). Qualitative Inquiry and Research Design. Thousand Oaks: Sage Publications.
9. Creswell, J. (2018). Research Design. Thousand Oaks: Sage Publications.
10. Kumar, R. (2014). Research Methodology. Thousand Oaks: Sage Publications.

Дисципліна «Історія міжнародних відносин»

1. Брусиловська О. І. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н. е. – сер. XVII ст. н. е.): навч.-метод. посіб. / О. І. Брусиловська, І. М. Коваль. Одеса: Одеськ. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2013. 188 с.
2. Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст. / Т. Григор'єва. Київ: Видавн. дім «Києво-Могилянська Академія», 2014. 177 с.
3. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні системи. Світова політика. К., 2001. 904 с.
4. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до Нового часу / А. Л. Зінченко. К.: Проза, 2005. 560 с.
5. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті / Г. Кіссінджер. Київ, 2017. 320 с.
6. Колісніченко Анатолій Іванович. Історія держави і політико-правових вчень Стародавньої Греції та Риму: Навч. посіб. / Миколаївський держ. гуманітарний ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв: Видавництво МФ НаУКМА, 2002. 274с.
7. Коппель О., Пархомчук О., Міжнародні відносини XX ст. Навчальний посібник. Київ, 2019. 390 с.
8. Ластовський В. Історія держави і права зарубіжних країн / В. Ластовський. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2017. 195 с.
9. Міжнародні системи і глобальний розвиток: підручник / Кер. авт. колективу О.А. Коппель; за ред. Л.В. Губерського, В.А. Манжолі. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 606 с.
10. Милюха Г. В, Резников В. В., Чумакова А.С. Международные отношения

и мировая политика: учеб. пособие / Харьковский национальный ун-т им. В.Н.Каразна. Факультет международных отношений и туристического бизнеса. Х.: Этнограф, 2009. 120с.

11. Nicol D. Byzantium and Venice: a study in diplomatic and cultural relations. Cambridge University Press, 1992.

12. War, peace, and world orders in European history / Ed. by Anja V. Hartmann and Beatrice Heuser. – Routledge Press, 2001.

Дисципліна «Країнознавство»

1. Будз М. Д., Мартинюк В. О., Постоловський Р. М, Троян С. С. Комплексне країнознавство (основні поняття, категорії, країни, персоналії) : Словник–довідник. К. 2013. URL : <https://shag.com.ua/ministerstvo-osviti-i-nauki-ukrayini-rivnensekij-institut-slov.html?page=10>.

2. Дорошко М. С. Країнознавство. Країни СНД і Балтії : Навчальний посібник. Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. 308 с.

3. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: навч. посібник. 2-е вид. Чернівці : Книги–ХХІ, 2006. 424 с.

4. Жилко Н. М. Сполучені Штати Америки: навч. посібник до курсу «Країнознавство». Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 250 с.

5. Канада : навч. посібник до курсу «Країнознавство». Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : Видавництво НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 175с.

6. Конституції країн світу / https://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_constitutions/constit/.

7. Країнознавство: підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін.; за ред. проф. Дорошка М. С. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2012. 439 с.

8. Лизогуб В. А. Країнознавство: підручник / В. А. Лизогуб. Харків: Право, 2019. 384 с.

9. Скаун О. Ф. Теорія держави і права: підручник. Х. : Консум; Ун-т внутр. справ, 2020. URL: <https://lawbook.online/page/pvv/ist/ist-16--idz-ax308.html>.

Дисципліна «Міжнародне право»

1. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.

2. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. за ред. В. В. Мицика. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2020. Т. 2 : Основні галузі. 2020. 624 с.

3. Міжнародне публічне право : підручник / Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 648 с.

4. Теорія міжнародного права : навчально-методичний посібник / за ред.

завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Херсон : Видавництво «Гельветика», 2020. 224 с.

5. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / Т. Л. Сироїд, О. А. Гавриленко, Л. О. Фоміна ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд. 4-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 462 с

6. Войціховський, А. В. Міжнародне право : підручник / А. В. Войціховський ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.

7. Міжнародне публічне право : підручник / В. М. Репецький та ін.; за ред. проф. В. М. Репецького; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ф-т міжнар. відносин. 2-е вид., стер. К.: Знання, 2012. 437 с.

8. Ohlin J. International Law: Evolving Doctrine and Practice (University Casebook Series). 1 ed. Foundation Press, 2018. 891 p.

9. Shaw M. N. International Law. 8 ed. Cambridge University Press, 2017. 1118 p.

10. Tanaka Y. The International Law of the Sea. 3 ed. Cambridge University Press, 2019. 634 p.